

predsednik inženir Sturm in preda besedo gospodu poslancu Pušenjaku. Gospod poslanec Pušenjak govori o praktičnem krščanstvu.

Za praktično krščanstvo nas navdušuje predvsem po zgodovini dokazana moč krščanske misli, ki je vedno do danes povzročala vsa večja: gospodarska, socialna in kulturna gibanja. Gospod poslanec je nadalje naglašal razloge, zakaj da mora katoličan praktično nastopati in to osebno v naši državi, kjer psujejo naši nasprotniki katoličane kot sovražnike države, brezdomovince in hlapce Rima. Pri vsej proticerkveni gonji pa hočejo nasprotniki prikriti svoje delo s plašcem narodnosti. Radi ravnokar navedenih psovanz in nakan naših nasprotnikov je potrebna samoobramba katoličanov. Mi katoličani moramo posegati v javno življenje, ker se ravno sedaj rešujejo na vseh poljih vprašanja ki bodo segala za leta in leta prav globoko v naše javno in zasebno življenje.

Vera mora ravno sedaj poseči in se kazati v javnem življenju, da bomo udeležili tudi v politiki katoliška načela, ki izhajajo iz zavesti! Vsa oblast prihaja od Boga! Vera in politika sta nerazdružljivi in njih spojitve v javnem življenju je dobrobit družbe, države in posameznikov.

Ob koncu svojih besed je zabičal g. poslanec poslušalcem lastnosti pravega katoličana za javno življenje, ki so: vztrajnost, požrtvovalnost in veselje do dela v naših družtvih in organizacijah. Gospod govornik sklepe svoj govor s pozivom: Hočemo zboljšanje sedanjih neznosnih razmer, potem — nazaj h praktičnemu krščanstvu!

Za poslanca g. Pušenjakom je govoril g. urednik Smodej iz Ljubljane o: šolskem vprašanju.

Grede šolstva gre po celem svetu borba: s Kristom in proti Kristu! Po drugih državah se je ta borba že po večini končala, pri nas je pa ravno sedaj najljutejša. V borbi za krščansko šolstvo so povsod sijajno zmagali katoličani, ako so se pokazali odločne, le tamkaj so podlegli, kjer so bili preveč zaspani. Mi jugoslovanski katoličani se moramo zavedati, da se ravno na šolskem polju odloča vsa naša dobra ali slaba bodočnost z ozirom na izvojevanje krščanskih načel za šolstvo. Treba pibiti, da so bili stari avstrijski šolski zakoni prikrito kulturnobojni, srbski šolski zakon pa hoče odkrito prepustiti po starosrbskem načinu versko vzgojo posvetnemu učitelju.

Ako bi pri nas takoj pognali veronauk iz šol, bi se ljudstvo temu uprlo, radi tega hočejo naši nasprotniki na najvišjih mestih doseči ta svoj cilj počasi in to najprej po onih krajih, kjer so katoličani bolj mlačni, manj zavedni in slabo korajžni.

Vlada namerava tudi zapreti naše najboljše šole — privatne — samostanske in šolstvo monopolizirati kot tobak. Vlada se dobro zaveda, ako bi šolstvo monopolizirala, bi bile njene šole prazne, privatne pa prapopolnjene, radi tega je začela zasebne šole po Vojvodini zapirati in za vojvodinskimi pridejo na vrsto naše samostanske šole. Glede nakan vlade, da požene veronauk iz šol in prepusti versko-nravno vzgojo posvetnemu učitelstvu, ki je po ogromni večini svobodomiseln — brezverno, moramo mi katoličani povsod zahtevati: V naših, od katoličanov vzdržanih šolah je in bo podučeval veronauk katoliški katehet, ki je edino prejel to službo od Krista samega!

Po zahvali g. predsednika govorniku, pozdravi g. inženir Sturm g. dr. Verstovška, ki je posetil slovenjebistriški katoliški shod in preda po pozdravu besedo g. poslancu Zebotu.

Gospod poslanec Zebot govori o orožju sedanjega časa o: tisku, časopisju in slabih knjigah. Slika poslušalcem trup nasprotnega — protikatoliškega časopisja in poziva navzoče na delo, da pride v vsako katoliško hišo — katoliški časopis!

Za poslanca Zebotom pozdravi zborovalce v imenu Dijaške zveze abiturijent g. Gregor Zafošnik.

Ravnatelj dr. Jerovšek prosi svoje rojake, naj imajo odprto srce in darežljivo roko, ko bo potrkalo vodstvo Dij. kuhinj na darežljivo in za podporo dijaške mladine vneto srce slovenskega kmeta.

Po prečitanih in enoglasno sprejetih običajnih resolucijah opravi g. prof. Vreže slovesne večernice, posvetitev Presv. Srcu in katoliški shod je še zaključila zahvalna pesem.

Nad vse hvalevredno se moramo beležiti, da je dobro, skoz in skoz za katoliško stvar goreče ljudstvo slovenjebistriške dekanije požrtvovalno vztrajalo na dolgo trajajočem shodu do konca in z navdušenjem pritrjevalo izvajanjem posameznih govornikov. Obilni sad še gorečnejše navdušenosti za katoliške ideje in pravice je slovenjebistriškemu katoliškemu shodu zagotovljen.

Orlovski tabor Ceju.

Po deževnem predvečerju je napolnilo krasno nedeljsko jutro. Od vseh strani Štajerske in lepo število tudi iz Ljubljane je pribitelo orlovstvo na svoj prvi podzvezni orlovski tabor v Celje. Vlak za vlakom in okrašeni vozovi so prinašali vedno nove trume udeležencev. Pred celjsko postajo se je formiral sprevod. — Pred odhodom na Glavni trg je pozdravil predsedstvo OZ in goste br. predsednik celjskega okrožja, odzdravil mu je v jedrnatih besedah predsednik OP br. dr. Basaj. Njegovim besedam je sledil krepak «Bog živi!» iz tisočerih grl zbranega orlovstva. Na to je krenil sprevod. Na čelu sprevoda izza vojaške godbe je korakal močan prapor Orlov z znaki, nato pa mnogoštevilni orlovski paraščaj in gojenke. Tem je sledilo predsedstvo OP z osmimi zastavami in predsedniki vseh udeleženih odsekov, izza teh pa je korakalo nad tisoč Orlov v kro-

jih, nato pa istotako močan prapor Orlic v krojih pod vodstvom podzvezne sestre načelnice iz Ljubljane. — Sprevod je zaključilo več tisoč mož in žena ter četa Orlov.

Na Glavnem trgu je bil pred Marijino soho postavljen lepo okrašen oltar. Orlovstvo se je razvrstilo pred oltarjem v mogočno pestro sliko. Ves ostali prostor pa je napolnilo občinstvo. Nato je v lepih besedah v svojem cerkvenem govoru mil. g. kap. vikar dr. Matek iz Maribora razlagal vero, upanje in ljubezen do Boga. Pridigi je sledila pontifikalna sv. maša z blagoslovom, ki jo je daroval mil. g. kap. vikar. Po maši je sprevod krenil pred Narodni dom, raz čegar balkona je nagovoril zbrano orlovstvo in ogromno množico ljudstva na prostranem trgu predsednik OP br. dr. Basaj, ki je v imenu OP pozdravil vse brate Orle in sestre Orlice in vse tiste, ki so prihitali v tako ogromnem številu na celjski tabor štajerskega orlovstva. — Člani in članice, zvesti svojim vzvišenim ciljem, so vztrajno in požrtvovalno vršili svojo orlovsko dolžnost in orlovstvo hiti od uspeha do uspeha. Orlovska organizacija je bojna organizacija proti vsiljenemu kulturnemu boju. Temu boju se ne smemo odreči, ne smemo se mu umakniti. Ne smemo pa tudi prezreti, da vsak trenutek pomenja novo opasnost. Ako se bo na mladinski fronti izvojeval ta boj v našo korist, potem lahko rečemo, da je orlovstvo rešilo krščanstvo ali celo slovenstvo. (Živijo! Burno odobravanje). Opozorjam pa na eno. Nasprotniki nas vabijo v svoje vrste z velikimi obljubami. Bojte pa se tistih, ki mnogo obljublajo, a nimajo kaj dati. Orlovska organizacija zahteva predvsem osvoboditev od samega sebe, osvoboditev od svojih strasti in hudih nagajen. To pa je mogoče doseči potom vzgoje in izobrazbe. Danes, ko je toliko nesvobodnega svobodnjaštva, je potrebno, da damo zdrav temelj našim družinam. Sam pred sebj svoboden sin in svobodna hči bosta v družinah dala poročstvo za blagostanje in boljšo bodočnost naroda in države. Ni mogoče, da država in vlada ščiti ljudstvo, če to ljudstvo ni svobodno samo pred seboj. To je cilj in namen fantovskih večerov sestankov. Ako bo vsak posameznik svoboden, bodo tudi družine in država svobodne in njega vredne. — Drugi naš sovražnik pa je sebičnost, materijalizem in mamonizem. Zato je druga zahteva naše organizacije, da se odpovemo sebičnosti. Če to dosežemo, potem smo vzgojili v širokih masah naroda smisel in pravo pojmovanje skupnosti.

Vstvarjati je torej z vzgojo v vsakem posamezniku čut, da se odpove sebičnosti in da zna se žrtvovati za svojo državo, za svoj narod, za svojo družino. Brez tega ni mogoč noben narod, nobena družina. Ko dosežemo to našo zahtevo, smo rešili tudi socialno vprašanje. Danes velja načelo, da se postavljamo sila proti sili. Proti temu načelu pa postavljamo ljubezen do dela in zahtevo, da se odpovemo delamrznosti in napovemo boj prirojeni lenobi. Naša organizacija zahteva intenzivno delo na vseh poljih. Že v sami organizaciji je zapopadana vzgoja te zahteve. Vsak funkcionar ima določeno redno delo in delokrog tega dela. Povdarjam še enkrat, da je sreča vsakega posameznika, vsake družine in države odvisna od tega, v koliko je kdo svoboden sam pred seboj in izobražen. Saj nas je Bog ustvaril zato, da smo srečni. Sreča pa izvira iz dela. Z delom so dani temelji za vzgojo krepke volje in izobrazbe za srečo družine in naroda. — Najbližji cilji naše orlovske organizacije je torej predvsem, da vzgojimo take sirove, in take hčere, ki bodo nositelji dobre in srečne družine. Ako smo to storili, smo izvršili za narod in državo veliko nalogo. Potem tudi lahko rečemo, da smo steber narodu in opora državi. (Živahno pritrjevanje in živio-klici). K temu pa bo pripomoglo ne samo bratstvo med Slovenci, ampak med vsemi Slovenci, Hrvati in Srbi. Zato je ustanovljena Jugoslovanska orlovska zveza. (Živijo!), ki je razširila svoja krila skoro da na celo državo. Njena moč in njen pomen je prekoračil državne meje na brnskem vseslovenskem orlovskem taboru je bil postavljen temelj za Slovensko orlovsko zvezo, za zvezo slovanstva. Tam je slavilo svoje triumpfe 120.000 članov in članic orlovstva v Čehoslovaški. Od tega tabora treba črpati pouk za nas. Vsi tisti, ki ste bili v Brnu, veste, da smo se vrnili polni nad in z globokim navdušenjem. (Živijo!). Pravijo, da po dobi romanstva in germanstva mora priti doba slovanstva. Do tega mora priti, ker ni mogoče, da bi slovanstvo bilo samo gnoj za njegove nasprotnike. To so pota, po katerih bo hodilo slovensko in slovansko orlovstvo. Bog živi! (Bog živi! Živijo! Živahno in navdušeno ploskanje in živio-klici)

Nato je govoril v dobro zasnovanih izvajanjih br. Marko Krajnc, ki je pojasnil pojmo vere in nevere ter boj med njima. Zlasti temeljito je razkrinkal nasprotnike in njihovo orožje — denar, ki ga grabijo z raznimi mahinacijami in nacionalizacijami. Ostro je nastopil govornik tudi prot iustim, ki nosijo kraljev manifest. Prej ne bo bolje, dokler se ne prerodi vsak posameznik, narod in država v krščanstvu. K temu cilju naj stremi vse naše delovanje. Govornik, često prekidan z navdušenim odobravanjem, je ob sklepnih besedah žel splošno pritrjevanje.

K besedi se je oglasil, živahno pozdravljen, tudi br. Švikaršič iz Murske Sobote, ki je prinesel pozdrave prekmurskega orlovstva in ljudstva ter izrazil željo na čimvečjo udeležbo na orlovskem taboru v Murski Soboti, ki bo v nedeljo, dne 3. septembra t. l.

Ko je še br. Tratnik pozdravil tabor v imenu Jugoslovanske akademske katoliške omladine, je predsednik OP br. dr. Basaj zaključil zborovanje s kratkim nagovorom in z orlovskim pozdravom Bog živi!

Po taboru so telovadci odkorakali na telovadišče na Glaziji k skušnjam. Popoldne pa se je vršila telo-

vadba s prostimi vajami in na orodju. Nastopila je tudi brnska vrsta, navdušeno pozdravljena od mnogoštevilnega občinstva. V raznih paviljonih so se prodajala primerna okrepčila in se je po telovadbi razvila prav prijetna prosta zabava, katere se je udeležilo tudi nekaj nasprotnikov, ki pa niso motili splošnega razpoloženja ter so se zelo laskavo izražali o Orlu. — Živahno vrvenje na telovadišču je potem trajalo še do noči.

Tudi ta tabor je močan steber v stavbi uspehov orlovske organizacije.

Manevri v Slov. goricah?

Narodna poslanca Roškar in Zebot sta poslala ministrskemu svetu in posebej še ministru vojne in morarice naslednjo interpelacijo:

V Slov. goricah, t. j. v ozemlju med Muro in Dravo na črti vzhodno od južne železnice Maribor—Spilje hodijo od 1. avgusta naprej oficirske kolone. Gg. oficirji študirajo to ozemlje in zatrjujejo, da se bodo vršili istošnja jesen ali prihodnjo spomlad med Muro in Dravo vojaški manevri. Občine bi morale po zadržilu oficirjev poskrbeti za krmo za vojaške konje in stanovanja za oficirje.

Ljudstva v Slov. goricah se je vsled teh vesti polastila vznemirjenost. Ozemlje med Muro in Dravo je tako, da bi manevri povzročili kmetu, viničarju in namjemniku ogromno škodo na polju in v vinogradih. — Vsled elementarnih nezgod (suše in toče) so ljudje že itak težko prizadeti. Pomanjkanje živil in pridelkov za prodajo je zelo veliko. Vojaški manevri po ozemlju Slov. goric bi to pomanjkanje neprimerno povečali. — Posebno bi bil z manevri zmanjšan ali celo uničen pridelok v vinogradih in sadonosnikih. Pridelovanje vina je danes najdražje. Iz vinogradov bo imelo ljudstvo Slov. goric v tem letu skoro edine dohodke. Manevri bi povzročili med ljudstvom na teritoriju med Dravo in Muro ogromno gospodarsko škodo. Beda in pomanjkanje bi se s tem še povečala.

Z ozirom na ta dejstva si dovoljujeta podpisana narodna zastopnika vprašati:

1. Ali vojno ministrstvo v resnici namerava v ozemlju med Muro in Dravo uprizoriti vojaške manevre?

2. Ali je kraljevi vladi znano, da sestoji ozemlje Slov. goric po večini iz vinogradov, sadonosnikov in njiv in da tak teren ni primeren za velike vojaške vaje?

3. Ali je vojno ministrstvo, ozir. kraljeva vlada voljna preprečiti gospodarsko nesrečo, ki bi sledila manevrom, ter takoj odpovedati manevre v Slov. goricah?

Prosiva nujne rešitve tega vprašanja in pismenega odgovora.

Opomba uredništva:

Objavljamo dobesedno interpelacijo naših poslancev, da ljudstvo vidi, kako se Jugoslovanski klub poteguje na naše pravice. Vsak resen človek se mora prijeti za glavo, ko sliši, da hočejo po rodovitnih Slovenskih goricah uprizoriti vojaške manevre in sicer v času, ko trpi ljudstvo pomanjkanje. Vojaške kolone bi pomanjrale ne samo vinegrade, ampak tudi pozne pridelke na polju in sadje. Živinske krme je itak samo za največjo silo. Vojaštvo pa bi še to belvico krme rekviriralo za vojaške konje. V imenu ljudstva pozivamo naše poslance, da z vso odločnostjo preprečijo nesrečo, ki preti ljudstvu v Slov. goricah.

Ob tej priliki pribijemo, da je zastopnik Samostojne kmetijske stranke v finančnem odboru narodne skupščine, poslanec Josip Drofenik glasoval za manevre. Vojni minister je namreč v proračun postavil svoto 30 milijonov za manevre. Drofenik je s svojim glasom pripomogel, da smo vojni minister tako ogromno svoto porabili za tako nepotrebno in ljudstvu škodljivo prireditve. Mi smo to že svoj čas pribili, a Samostojna s svojim Drofenikom molči.

Vojaške vaje v vinogradih.

V vinogradih zori grozdje, ki bo dalo letos našemu vinogradniku edini dohodek. Naši ljudje uvajajo trtni sad kot poseben zaklad. Stara navada je, da vinogradnik raje da gostu liter vina, nego bi pustil odtrgati pred trgatvijo grozd. In saj imajo tudi prav! Silno visoko pride pridelovanje vina! Vinogradnik-strokovnjak je izračunal, da bo letos prišel liter vina vinogradniku ki je moral obdelovati vinsko trto s tujimi delavnimi močmi, najmanj na 16—20 kron. Kaj se godi? Vojaške patrolje in celi oddelki vojaštva s konji in strojnimi puškami drvijo v mariborski okolici po najlepših vinorodnih gričih in napravljajo neprecenljivo škodo ne samo s tem, da krajejo grozdje, ampak tudi polomijo vinske trte in kolje. V občinah Lajtersberg, Krčevina in St. Peter so pretekli teden vojaške kolone napravile škode v vinogradih za več deset tisoč kron. Posamezni vinogradniki in viničarji so prosili komandante vojaških čet, naj vendar raje vršijo vaje po golih neplodnih rebrih. A prosilcem se nastavi prškina cev ali pa govori kopito, in — molčati moraš.

Na prošnjo vinogradnikov se je poslanec Zebot pritožil v tej zadevi na okrajno glavarstvo in vojaško komando v Mariboru, ozir. na posamezne polkovne komande. Dobil je odgovor, da je vojaška komanda izdala strogo «naredjenje», da ne sme nobeden vojak in seveda tudi ne patrolje v vinograde in sadonosnike. A vojaška komanda in uprava odklanja vsako odgovornost za škodo. Napravljeno škodo morajo poravnati odgovorni oficirji in podoficirji. Tako se glasi odgovor. Ali ni to naravnost smešno! Kje naj kmet ali viničar dobi ime oficirja, ki poveljuje vojaški četi, koja je napravila škodo v vinogradu? Če zahteva ime, dobi k večjemu grožnjo z revolverjem ali bajonetom! —